



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN  
I HÄRNÖSAND**  
Förvaltningsrättsnotarien  
M Abrahamsson

**DOM**  
2012-01-04  
Meddelad i  
Härnösand

Mål nr  
2828-11 E  
2829-11 E

**SÖKANDE**

Ödås Group AB, 556617-5443  
Prästgatan 44 E  
831 33 Östersund

**MOTPARTER**

1. Härjedalens kommun  
Medborgarhuset  
842 80 Sveg

2. Bergs kommun  
Box 73  
840 40 Svenstavik

KONKURRENSVERKET	
2012-01-09	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

**SAKEN**

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

**FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE**

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 31885

**Postadress**  
Box 314  
871 27 Härnösand

**Besöksadress**  
Backgränd 9

**Telefon**  
0611 - 34 98 00

**E-post:**  
forvaltningsratteniharnosand@dom.se

**Telefax**  
0611 - 34 98 10

**Expeditionstid**  
måndag – fredag  
08:00-15:00

### BAKGRUND

Bergs kommun och Härjedalens kommun, som genomför upphandling av Stadsarkitekt Härjedalens kommun respektive Bergs kommun, refnr: 2011-213, har i tilldelningsbeslut den 8 respektive 9 september 2011 meddelat att avtal kommer att tecknas med Sweco Architects AB. Upphandlingen genomförs som öppet förfarande enligt principen ekonomiskt mest fördelaktigt.

I upphandlingen gäller en förlängd avtalsspärr enligt 16 kap. 9 § LOU.

### YRKANDEN

**Ödås Group AB (bolaget)** ansöker om överprövning enligt LOU och anför bl.a. följande. Bolaget har det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet med hänsyn till både pris och kvalitet. Bolaget uppfyller samtliga skallkrav och ska därmed utvärderas. Bolagets har offererat ett pris om 600 kr per timme och vinnande anbud har offererat 1020 kr per timme. Detta innebär att bolaget har det bästa anbudet oavsett om det andra anbudet får maximalt prisavdrag.

Bolaget besitter erfarenhet och kompetens inom plan och kan därmed tilldelas uppdraget. Att kommunen anser att erfarenhet saknas är en subjektiv bedömning. Bolaget har arbetat med arkitektarbete i 35 år varav minst tio år i planarbete i olika former. Bolaget har därutöver hävdade att kunskap om handläggning av strandskyddsdispenser föreligger. Bolaget har med bifogade planer visat på kunskaper i att upprätta detaljplaner. Detta styrks även av referent. Kommunerna har inte fog för att påstå att bolaget saknar kompetens och erfarenhet av planarbete.

I förfrågningsunderlaget har preciserats tre skallkrav.

- Behörighet som stadsarkitekt enligt PBL
- Erfarenhet inom plan och bygg

- Meritförteckning över den person som ska verka som stadsarkitekt  
Upphandlingsunderlaget överensstämmer inte med tilldelningsbeslutet då kommunerna ändrat skallkraven för att missgynna bolaget. I tilldelningsbeslutet har kommunerna ändrat i förfrågningsunderlaget och delat upp erfarenhet inom plan och bygg och gjort två skilda punkter av dessa. Det är att betrakta som en ändring av uppställda skallkrav.

Förvaltningsrätten bör tolka anbudstexten och ingivet material. Förvaltningsrätten ska granska om den av bolaget föreslagna arkitekten besitter erfarenhet och kompetens inom plan så att uppdraget kan tilldelas bolaget.

**Kommunerna** bestrider bolagets talan och anför bl.a. följande. Bolaget uppfyller inte tre av kraven i tjänstebeskrivningen.

- Biträda vid handläggning av ärenden rörande översiktsplan, detaljplan och områdesbestämmelser
- När så påkallas utfärda yttranden gällande strandskyddsdispenser
- Uppdrag som planförfattare där kommunen är uppdragsgivare

För att uppfylla kravet att biträda i handläggning av ärenden rörande översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser ska erfarenhet av detta arbete finnas. Då inga sådana planer har upprättats av föreslagen arkitekt anser kommunerna att bolaget saknar denna erfarenhet. För att kunna granska, rätta, analysera och ge anvisningar på inkomna planhandlingar måste det finnas en lång erfarenhet av att själv ha upprättat detaljplaner. Även kunskaper om riksintressen och annan bakomliggande planeringsunderlag för områdesplanering kunde inte uppvisas vid intervjutillfället. Därav faller också kunskapen att biträda kommunerna med att kunna göra framställningar om ändamålsenlig planläggning.

Kunskaper och erfarenhet om strandskyddsdispenser, gamla lagstiftningen och den nya lagstiftningen kunde inte redovisas vid intervjutillfället. Bolaget redovisade också vid samma tillfälle att denna kunskap saknades. Bolaget besitter inte de kunskaper och erfarenheter som krävs för att upprätta detaljplaner enligt dagens gällande lagstiftning. Inte heller finns den erfarenhet att granska och ge utlåtande i externa planer. Kommunerna krävde vid intervjutillfället att bolaget skulle komplettera med någon eller några planer där bolaget varit planförfattare eller på något sätt varit delaktig i framtagande av planen under de senaste fem åren, men ingen plan har visats. Den komplettering som gavs in bekräftar inte sakfrågan om föreslagna arkitekt har kompetens.

Vid kontakt med en av de angivna referenserna erhöles ingen klar bild av erfarenhet av direkt planarbete, och inte heller en vidimering av att föreslagna arkitekt upprättat egna planer. Dock gavs bilden av att kompetens finns och att denna kunskap enkelt skulle kunna inhämtas. Den kunskapen kan dock inte läsas in utan kommer med erfarenhet i planprocessen.

Givna referenser är inte aktuella inom en treårsperiod, vilket anbudsformuläret kräver. Vid kontakt med en av referenserna går informationen tillbaka till 1990-talet, så även den komplettering som är inlämnad till förvaltningsrätten. Kompletteringarna är således inte giltiga, dels på grund av treårsspärren, dels att de inte finns med i anbudshandlingarna. Två av de bilagor bolaget inlämnat till förvaltningsrätten i målet har inte tidigare uppvisats under upphandlingen. Sammantaget har inte bolaget den fulla kompetens som krävs för att fullgöra uppdraget som stadsarkitekt.

## SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

### *Bestämmelser*

Av 16 kap. 5 § LOU framgår att rätten ska besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts om den upp-

handlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada.

En upphandlande myndighet ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

#### *Utredningen i målet*

Av förfrågningsunderlaget framgår bl.a. följande.

#### **5. Kravspecifikation**

Upphandlingen avser tjänsten stadsarkitekt, se anbudsformulär bilaga 5.

#### **5.1 Beskrivning av tjänsten**

Se anbudsformulär bilaga 5.

#### **5.3 Beskrivning utvärdering**

Kriteriet kvalité kommer att värderas efter helhetsintryck av professionalism på lämnat anbud och muntlig presentation, där leverantören ska presentera omfattning, innehåll och syfte med ett trovärdigt och professionellt upplägg gällande arbetet som stadsarkitekt.

[...]

Kravuppfyllnad	Prisavdrag
Mycket övertygande	20 %
Väl tillfredställande	10 %
Godtagbar	0 %
Ej godtagbar	Anbudet utvärderas inte vidare

Av anbudsformulär framgår bl.a. följande.

#### **1. Leverantörskrav**

Uppdraget omfattar stadsarkitekt enligt Plan- och bygglagen och leverantören ska tillhandahålla namngiven stadsarkitekt. Tyngdpunkten ska vara bygg- och planarkitektkompetens samt kunskap om lagstiftningen inom området. Kunskaper även i miljöbalken är önskvärt.

[...]

#### **2. Tjänstebeskrivning**

[...]

- Biträda vid handläggning av ärenden rörande översiktsplan, detaljplan och områdesbestämmelser
- När så påkallas utfärda yttranden gällande strandskyddsdispenser
- Uppdrag som planförfattare där kommunen är uppdragsgivare

<b>3. Krav på stadsarkitekten</b>	<b>Intygas</b>
Behörighet som stadsarkitekt enligt PBL, intyg bifogas	ja/nej
Erfarenhet inom plan och bygg	ja/nej
Meritförteckning över den person som ska verka som stadsarkitekt	ja/nej
Erfarenhet som stadsarkitekt	ja/nej

Av kommunernas beslutsprotokoll framgår bl.a. följande.

Bolaget uppfyller efter utvärdering inte samtliga ställda kriterier och kommer inte att gå vidare. I bilaga till beslutet har kommunerna angett att bolaget inte uppfyllt skullkravet beträffande erfarenhet inom plan.

#### *Förvaltningsrättens bedömning*

Vad förvaltningsrätten har att ta ställning till är huruvida kommunerna, genom bedömningen att den föreslagna arkitekten inte uppfyller kraven i förfrågningsunderlaget och att bolaget därmed uteslutits, brutit mot någon bestämmelse i LOU.

Syftet med den aktuella upphandlingen är att få en stadsarkitekt som, såsom sakkunnig, ska vara stödjande och rådgivande åt kommunerna. För att uppnå syftet med upphandlingen kan det följaktligen vara nödvändigt för kommunerna att ställa krav på att arkitekten ska ha erfarenhet som stadsarkitekt, erfarenhet inom plan och bygg m.m. I vart fall strider det inte mot proportionalitetsprincipen att kommunerna valt att ställa dessa krav.

Bolaget har därvidlag inte anmärkt på kravspecifikationen i sig och inte heller i övrigt riktat några anmärkningar mot förfrågningsunderlagets utformning. Bolaget har närmast uteslutande riktat in sin talan mot att angripa ett skullkrav på så vis att det i motsats till kommunerna anser att bolaget uppfyller samtliga ställda krav.

Enligt förvaltningsrättens mening har det av förfrågningsunderlaget kunnat utläsas vikten av att i så stor omfattning som möjligt beskriva all för den aktuella verksamheten relevant kompetens, erfarenhet och förmåga som kan tillskrivas offererad person. Det är således upp till anbudsgivarna att visa de uppfyller dessa krav. I den aktuella upphandlingen har anbudet lämnats bl.a. genom att intervjuer har hållits och genom att referenser lämnats. Anbudet består således till stor del av underlag som inte fullt ut kan kontrolleras av förvaltningsrätten.

Förvaltningsrätten finner att den upphandlande myndigheten, för att kunna genomföra upphandlingen med bevarad konkurrensneutralitet, utan närmare utredning bör kunna konstatera att villkoren för att erhålla ett visst betyg eller uppfylla ett krav är uppfyllda. Bolagets uppgift om att den föreslagna arkitekten har erfarenhet och kompetens för samtliga efterfrågade uppgifter är inte verifierbar utan närmare utredning. Att lämnade uppgifter ska vara enkelt verifierbara får anses vara ett krav i förfrågningsunderlaget även om det inte anges uttryckligen.

Anbudsgivarna har beretts möjlighet att visa att de uppfyller kraven, bl.a. genom intervjuförfarande och möjlighet att ge in kompletterande handlingar under utvärderingen. Möjlighet för en enskild anbudsgivare att komplettera med uppgifter utöver vad som framgår av förfrågningsunderlaget skulle strida mot likabehandlingsprincipen. Med anledning av detta finner förvaltningsrätten att de handlingar bolaget gett in och åberopat först i förvaltningsrätten inte kan ligga till grund för bedömningen av bolagets kvalifikationer varför bedömningen enbart ska baseras på de uppgifter som getts in under upphandlingsförfarandet.

Kommunerna har gett bolaget möjlighet, via muntlig presentation och kompletterande referensuppgifter och planritningar, att försöka visa att det uppfyller kravet beträffande kompetens och erfarenhet på framförallt plan-

området. Förvaltningsrätten instämmer i kommunernas bedömning att den information som bolaget lämnat inte har varit tillräcklig för att kommunerna skulle kunna sluta sig till att tillräcklig kompetens och erfarenhet fanns hos den av bolaget föreslagna arkitekten. Detta har i enlighet med förfrågningsunderlaget lett till att bolagets anbud inte har kunnat utvärderas vidare och att bolaget inte ansetts uppfylla ett av skallkraven. Möjligen skulle anmärkning kunna riktas mot att kommunerna i detta skede inte varit konsekventa i förhållande till förfrågningsunderlaget genom att tillåta bolaget att delta i utvärderingsfasen trots att det anges i bilagan till beslutsprotokollet att bolaget inte uppfyller skallkravet beträffande erfarenhet inom plan. Bolaget har inte angripit detta förfarande vilket är fullt förståeligt då det snarast har gynnat bolaget som fått ytterligare en möjlighet att visa att det uppfyllt ett skallkrav. Förvaltningsrätten kan mot denna bakgrund inte finna att kommunerna, i förhållande till de grunder och omständigheter som bolaget åberopat, behandlat bolaget i strid mot LOU. Förvaltningsrätten kan inte heller finna att kommunerna genom att dela upp förfrågningsunderlagets krav på erfarenhet inom plan och bygg till två separata krav har brutit mot LOU.

Bolaget synes också mena att den omständigheten att bolaget lämnat ett pris som så kraftigt understiger det vinnande anbudets pris, innebär att det vinnande anbudet inte kunnat erhålla bättre poäng än bolaget. Att välja det anbud som är ekonomiskt mest fördelaktigt innebär dock inte att priset ensamt är avgörande utan avsikten är tvärtom att tillåta att även andra kriterier vägs in i bedömningen, t.ex. kvalitet och säkerhet i att hålla leveranstider. Enligt förfrågningsunderlaget ska ett anbud inte utvärderas vidare om det inte innefattar en godtagbar presentation av de kunskaper och erfarenheter som föreslagna arkitekt besitter inom planarbeten. Det ligger således i sakens natur att ett anbud inte kan vara det ekonomiskt mest fördelaktiga om det inte uppfyller kvalitetskraven och detta gäller alltså oavsett prisets nivå.



Mot bakgrund av ovanstående finner förvaltningsrätten att de krav som uppställs i LOU eller som följer av gemenskapsrättsliga principer inte har åsidosatts. Skäl för ingripande enligt LOU kan därmed inte anses föreligga på de av bolaget anförda grunderna. Bolagets ansökan ska därför avslås.

Eftersom en förlängd avtalsspärr gäller får den upphandlande myndigheten inte ingå avtal förrän tio dagar har gått från det att förvaltningsrätten avgjort målet (16 kap. 10 § LOU).

---

**HUR MAN ÖVERKLAGAR**, se bilaga (DV 3109/1C LOU).

  
Carina Ferm Brodén



# SVERIGES DOMSTOLAR

## HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

### **Skrivelsen med överklagande ska innehålla**

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1C LOU